

Център за изследвания и политики за жените

Проект "Партньорства за познание срещу социалното изключване: менторство за жени предприемачки"

**Резултати
от проведено
допитване
до жени
предприемачки**

ст.н.с. д-р Мариана Драганова
Институт по социология при
БАН

Цел на изследването

Да се получи по-детайлна информация за проблемите, които срещат жените предприемачки в тяхната работа, за мнението им относно възможностите за партньорство и създаване на менторски обучителни програми.

Конкретни задачи

- Да се провери доколко жените, занимаващи се със собствен бизнес, са запознати с менторството като подход,
- Каква е тяхната нагласа към него като инструмент за обучение в бизнес;
- Дали те считат, че има нужда от обучение на жените в предприемачество и чрез какви форми на обучение;

-
- Какво е мнението им за това дали жените със собствен бизнес са склонни да си партнират, да предават своя опит и знания на други жени;
 - Други въпроси, отнасящи се до различни проблеми на жените предприемачки.

Социално-професионален профил на жените

- Повечето от жените са започнали своята дейност в периода 1996-2005 г.
- Браншовият профил на бизнеса на анкетираните жени разкрива, че те се реализират предимно в традиционни сфери като услугите и търговията.
- Единици са тези, занимаващи се с производство или с бизнес в по-модерни сектори като информация и комуникации, или по-„мъжките“ като строителство или транспорт.

-
- Най-разпространената правна форма на бизнеса на жените е Едноличен търговец (ЕТ); има няколко съдружни фирми и ООД.
 - В ЕТ фирмите има персонал – най-често и мъже, и жени; само в седем случая работят само жени (главно в търговията).

Участие в различни форми на обучение

- Над две трети от анкетираните жени са запознати – изцяло или отчасти със съществуващите курсове и програми за обучение на жени по предприемачество.
- Това предполага техния интерес и проследяване на подобни програми и съответно малко над половината от тях са **участвали в някаква форма на обучение.**

-
- От жените посочили, че не са участвали в никакви форми на обучение, на първо място като причина се извежда твърде общия профил на предлаганите курсове или програми, неотговарящи на техните специфични нужди.

-
- Независимо от това дали са преминали някакви програми или курсове на обучение малко повече от половината анкетирани жени смятат, че трябва да има **специално** обучение за жени в предприемачество

Мнения за съдържанието на обучението

- придобиване най-общи познания за започване на собствен бизнес;
- получаване конкретни знания и практики;
- запознаване с нормативната уредба и стандарти в страната.

Менторството като форма на обучение

- **Какво е обучение чрез менторство** е ясно за по-малко от една трета от запитаните жени;
- Точно толкова признават, че не знаят въобще смисъла на менторството;
- Останалите само подразбират, предполагат какво се крие зад този вид обучение.

-
- Дори и жените да не са запознати със същността на менторството като подход и практика, на въпроса **„Смятате ли, че жените със собствен бизнес са склонни да предават своя опит и знания на други жени?“**, голямото мнозинство от всички анкетирани жени отговарят положително.

Мненията се групират в няколко типа отговори:

1. Прагматични, ориентирани към бизнеса;
2. Изтъкващи комуникативните качества и отвореността на жените;
3. Изтъкващи ценностни качества на жените като талант, грижовност, амбиция, позитивно мислене;
4. Извеждащи на преден план женската солидарност.

Значително малък брой жени изразиха мнение, че жените предприемачки **не са склонни** да предават своя опит и знания на други жени, като най-често изтъкваните причини могат да се разделят на две групи твърдения:

-
- Жените са завистливи и се страхуват от конкуренция. Предавайки опита си създават потенциална конкуренция. За да не си създават конкуренция – не биха предали своя опит и познания.
 - Жените предприемачки нямат свободно време – те балансират между семейни задължения и бизнес ангажименти.

Други посочени причини:

- „Липса на програми и финансови средства за заплащане на отделеното време от жените-ментори за обучение“;
- „Липса на бизнес култура от страна на обучаваните и нагласата, че някой е длъжен да ги учи“;
- „Жените имат комплекси.“

Важен извод от проучването е, че независимо от това дали жените предприемачки са осведомени или не, участвали или не в курсове и обучителни програми, в голямото си мнозинство са отворени:

-
- Да бъдат ментори в обучение на жени чрез нови форми на обучение като:

- 1) обучение на работното място
- 2) индивидуално напътстване
- 3) обучение чрез Интернет

-
- Самите те да се включват в нови форми на обучение за жени като:

- 1) обучение чрез Интернет
- 2) индивидуално напътстване
- 3) обучение на работното място
- 4) психотренинг.

-
- Да научават повече от опыта на жени, вече успели в бизнеса (100% от анкетиранияте отговарят с „категорично да“).

Резултатите показват, че жените се сблъскват с повече трудности и пречки, ако решат да започнат свой бизнес, в сравнение с мъжете. Това признание са направили две трети от запитаните жени.

Основни причини за трудности и при започване на бизнеса:

1. Задълженията към семейството и децата
2. Липса на собствени парични средства/капитал
3. Труден достъп до кредит
4. Това, че са жени (бизнесът е за мъже)
5. Жените са по-пасивни